

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başvuru Numarası : 2013/7087

Karar Tarihi : 18/9/2014

Başkan : Alparslan ALTAN

Üyeler : Recep KÖMÜRCÜ

Engin YILDIRIM

Celal Mümtaz AKINCI

Muammer TOPAL

Raportör : Şebnem NEBİOĞLU ÖNER

Başvurucu : S. Ö.

Vekili : Av. Tolga YURDAKUL

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvurucu, hakkında bazı yayın organlarında yer alan haberler nedeniyle açtığı manevi tazminat davasının sekiz yıl sonra karara bağlanması nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürerek, ihlalin tespitiyle, uğradığı manevi zararın giderilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 12/9/2013 tarihinde İzmir 13. Asliye Hukuk Mahkemesi vasıtasıyla yapılmıştır. İdari yönden yapılan ön incelemede başvurunun Komisyona sunulmasına engel bir durumun bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. İkinci Bölüm Üçüncü Komisyonunca, kabul edilebilirlik incelemesi Bölüm tarafından yapılmak üzere dosyanın Bölüme gönderilmesine karar verilmiştir.

4. Bölüm tarafından 18/2/2014 tarihinde, kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru konusu olay ve olgular ile başvurunun bir örneği görüş için Adalet Bakanlığına gönderilmiştir. Adalet Bakanlığının 18/3/2014 tarihli yazısında, Anayasa Mahkemesinin önceki kararlarına ve bu kapsamda sunulan görüşlerine atfen, başvuru hakkında görüş sunulmayacağı bildirilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

6. Başvuru formu ve ekleri kapsamında tespit edilen ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu tarafından, hakkında bir yayın organında çıkan haber nedeniyle 29/4/2005 tarihinde İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan tazminat davası Mahkemenin E.2005/151 sırasına kaydı yapılmıştır.

8. Başvurucu tarafından, hakkında bir başka yayın organında çıkan haber nedeniyle 29/4/2005 tarihinde İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinde açılan tazminat davası ise Mahkemenin E.2005/152 sırasına kaydı yapılmış ve belirtilen her iki dava dosyasının İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/4/2007 tarihli kararları ile, İzmir 5. Asliye Hukuk Mahkemesinin E. 2005/144 sayılı dosyası ile birleştirilmesine karar verilmiştir.

9. İzmir 5. Asliye Hukuk Mahkemesince birleştirme hususunun kabul edilmemesi neticesinde, belirtilen davalar İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmiş ve Mahkemenin E.2007/189 ve E.2007/190 sırasına kaydedilmiştir.

10. İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 17/11/2009 tarihli kararı ile, E.2007/189 sayılı dosyanın E.2007/190 sayılı dosya üzerinde birleştirilmesine karar verilmiştir.

11. Birleştirme kararı sonrasında yapılan yargılama neticesinde Mahkemenin 11/10/2011 tarih ve E.2007/190, K.2011/358 sayılı kararı ile, başvurunun davasının reddine hükmedilmiştir.

12. İlk derece Mahkemesi kararı temyiz edilmekle, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 19/3/2013 tarih ve E.2012/5542, K.2013/49656 sayılı kararıyla onanmıştır.

13. Başvurucu tarafından yapılan karar düzeltme başvurusu, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 20/6/2013 tarih ve E.2013/9251, K.2013/11968 sayılı kararıyla reddedilmiştir.

14. Ret kararı başvuru vekiline 13/8/2013 tarihinde tebliğ edilmiş ve 12/9/2013 tarihinde bireysel başvuruda bulunulmuştur.

15. Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Tazminat Komisyonu Başkanlığının 23/5/2014 sayılı yazısında, başvuruya konu aynı yargılama süreci ile ilgili olarak, başvuru tarafından Komisyon Başkanlığına yapılan müracaat sonucunda, 10/4/2014 tarihli karar ile başvuru lehine 10.000,00 TL tazminata hükmedildiği bildirilmiştir.

B. İlgili Hukuk

16. 12/1/2011 tarih ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun "Usul ekonomisi ilkesi" kenar başlıklı 30. maddesi şöyledir:

"Hâkim, yargılamanın makul süre içinde ve düzenli bir biçimde yürütülmesini ve gereksiz gider yapılmamasını sağlamakla yükümlüdür."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

17. Mahkemenin 18/9/2014 tarihinde yapmış olduğu toplantıda, başvurunun 12/9/2013 tarih ve 2013/7087 numaralı bireysel başvurusu incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

18. Başvurucu, hakkında bazı yayın organlarında yer alan haberler nedeniyle açtığı manevi tazminat davasının sekiz yıl sonra karara bağlanması nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

19. Anayasa'nın 148. maddesinin üçüncü fıkrası şöyledir:

“Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi kapsamında herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. ...”

20. 30/3/2011 tarih ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’un “Bireysel başvuru hakkı” kenar başlıklı 45. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Herkes, Anayasada güvence altına alınmış temel hak ve özgürlüklerinden, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve buna ek Türkiye’nin taraf olduğu protokoller kapsamındaki herhangi birinin kamu gücü tarafından, ihlal edildiği iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir.”

21. 6216 sayılı Kanun’un “Bireysel başvuru hakkına sahip olanlar” kenar başlıklı 46. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Bireysel başvuru ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenler tarafından yapılabilir.”

22. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü’nün “Düşme kararı” başlıklı 80. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) Bölümler ya da komisyonlarca yargılamanın her aşamasında aşağıdaki hallerde düşme kararı verilebilir:

...

...

(c) İhlalin ve sonuçlarının ortadan kalkmış olması.

....”

23. Anılan düzenlemeler uyarınca Anayasa Mahkemesi, başvurunun davadan açıkça feragat etmesi, davasını takipsiz bıraktığının anlaşılması, ihlalin ve sonuçlarının ortadan kalkmış olması ya da Anayasa Mahkemesince saptanan benzer nitelikteki başka bir gerekçeden dolayı başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir sebebin olmadığı kanaatine varması hâlinde başvuru hakkında düşme kararı verebilir.

24. Başvurucu açtığı manevi tazminat davasının makul süre içerisinde sonuçlandırılmadığını beyan ederek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvuru dosyasının tetkikinden, başvurunun ihlal iddiasına dayanak oluşturan sürecin İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2007/190 sayılı dosyası üzerinde yürütülen yargılama sürecine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır. Bahse konu yargılama süreci, başvuru tarafından 24/9/2005 tarihinde tazminat davası açılması ile başlamış olup, karar düzeltme başvurusunun Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 20/6/2013 tarih ve E.2013/9251, K.2013/11968 sayılı kararıyla reddedilmesiyle sonuçlandığı ve söz konusu yargılama faaliyetinin iki dereceli yargılama prosedüründe yaklaşık sekiz yıllık bir sürede neticelendirildiği görülmektedir. Bununla birlikte, 9/1/2013 tarih ve 6384 sayılı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine Yapılmış Bazı Başvuruların Tazminat Ödenmek Suretiyle Çözümüne Dair Kanun uyarınca ihdas edilen Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Tazminat Komisyonu Başkanlığının 23/5/2014 sayılı yazısında, başvuruya konu aynı yargılama süreci ile ilgili

olarak ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde yapılan müracaat kapsamında, başvuru tarafından Komisyon Başkanlığına başvuruda bulunduğu ve yapılan inceleme sonucunda 10/4/2014 tarihli karar ile başvuru lehine 10.000,00 TL tazminata hükmedildiğinin bildirildiği görülmektedir. İlgili Komisyon kararında, başvuru tarafından İzmir 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2007/190 sayılı dosyası üzerinde birleştirilen yargılama süreçlerinin ayrı ayrı başvuru konusu yapıldığı ve Komisyon tarafından AİHM'in makul sürede yargılanma hakkına ilişkin yerleşik içtihadı nazara alınarak, müracaat edenin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği tespitine de yer verilmek suretiyle, başvurucuya takdiren 10.000,00 TL tazminat ödenmesine hükmedildiği anlaşılmaktadır.

25. Yukarıda yer verilen tespitler neticesinde, başvurunun tarafı olduğu hukuki uyuşmazlığa ilişkin yargılama süresinin makul olmadığı hususundaki ihlal iddiası açısından mağdur statüsü bulunmakla beraber, başvurunun söz konusu yargılama sürecine ilişkin olarak makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği tespitiyle birlikte lehine 10.000,00 TL tazminat ödenmesine hükmedildiği anlaşılan Komisyon kararı nazara alındığında, söz konusu ihlal iddiası açısından ihlalin ve sonuçlarının ortadan kalkmış olduğu anlaşıldığından, başvurunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin "düşmesine" karar verilmesi gerekir.

26. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün "Bireysel başvuru formu ve ekleri" başlıklı 59. maddesinin (5) numaralı fıkrası şöyledir:

"Başvurucuların, adreslerinde veya başvuruyla ilgili koşullarda herhangi bir değişiklik meydana geldiğinde bunu Mahkemeye bildirmeleri zorunludur."

27. 6216 sayılı Kanun'un "Başvuru hakkının kötüye kullanılması" kenar başlıklı 51. maddesi şöyledir:

"Bireysel başvuru hakkını açıkça kötüye kullandığı tespit edilen başvurucular aleyhine, yargılama giderlerinin dışında, ayrıca ikibin Türk Lirasından fazla olmamak üzere disiplin para cezasına hükmedilebilir."

28. İlgili düzenleme vasıtasıyla, genel hukuk teorisinde bir kamu düzeni kuralı olarak ele alınan ve genel olarak bir hakkın açıkça öngörüldüğü amaç dışında ve başkalarını zarara sokacak şekilde kullanılmasının hukuk düzenince himaye edilmeyeceğini ifade eden hakkın kötüye kullanılmasının, bireysel başvuru alanında özel olarak ele alındığı görülmektedir. Bu bağlamda bireysel başvuru usulünün amacına açıkça aykırı olan ve Mahkemenin başvuruyu gereği gibi değerlendirmesini engelleyen davranışların, başvuru hakkının kötüye kullanılması olarak değerlendirilmesi mümkündür.

29. Bu kapsamda özellikle, Mahkemeyi yanıltmak amacıyla kasten gerçek olmayan maddi vakıalara dayanılması veya bu nitelikte bilgi ve belge sunulması, başvurunun değerlendirilmesi noktasında esaslı olan bir unsur hakkında bilgi verilmemesi, başvurunun değerlendirilmesi sürecinde vuku bulan ve söz konusu değerlendirmeyi etkileyecek nitelikte yeni ve önemli gelişmeler hakkında Mahkemenin bilgilendirilmemesi suretiyle başvuru hakkında doğru bir kanaat oluşturulmasının engellenmesi, medeni ve meşru eleştiri sınırları saklı kalmak kaydıyla bireysel başvuru amacıyla bağdaşmayacak surette hakaret, tehdit veya tahrik edici bir üslup kullanılması ile söz konusu başvuru yolu kapsamında ihlalin tespiti ile ihlal ve sonuçlarının ortadan kaldırılmasına ilişkin amaçla bağdaşmayacak surette içeriksiz bir başvuruda bulunulması durumunda, başvuru hakkının kötüye kullanıldığı kabul edilebilecektir (Benzer yöndeki AİHM kararları için bkz. *Mirolubovs ve Diğerleri/Letonya*,

B.No. 798/05, 15/9/2009, §§ 62, 65; *Al-Nashif/Bulgaristan*, B.No. 50963/99, 20/6/2002, § 89; *Rehak/Çek Cumhuriyeti*, B.No. 67208/01, 18/5/2004).

30. Somut başvuru açısından, başvurucunun 17/7/2013 tarihinde 6384 sayılı Kanun uyarınca tazminat talebinde bulunduğu, 13/9/2013 tarihinde ise aynı maddi vakırlar ve ihlal iddiasına dayalı olarak bireysel başvuruda bulunduğu ve başvuru formu ve eklerinde AİHM nezdinde yaptığı başvuru ile belirtilen başvuru kapsamında Komisyona yaptığı müracaata dair bir bilgi ve belge de sunmadığı gibi, talebinin Komisyonca kabul edilerek tazminat ödenmesine hükmedilen 10/4/2014 tarihinden sonra da İçtüzüğü'nün 59. maddesinin (5) numaralı fıkrasında belirtilen yükümlülüğüne açıkça aykırı olarak mevcut duruma ilişkin herhangi bir bildirimde bulunmadığı anlaşılmakla, 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi uyarınca, başvurucu aleyhine takdiren 500,00 TL disiplin para cezasına hükmedilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun, "*ihlalin ve sonuçlarının ortadan kalkmış olması*" nedeniyle **DÜŞMESİNE**,

B. Yargılama giderlerinin başvurucu üzerinde bırakılmasına,

C. 6216 sayılı Kanun'un 51. maddesi uyarınca 500,00 TL disiplin para cezasının başvurucudan tahsiline,

18/9/2014 tarihinde **OY BİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Alparslan ALTAN

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL